

prima instanță: R. Pulbere
instanța de apel: L. Popova
M. Moraru, A. Panov

dosarul nr. 2rac-542/15

DECIZIE

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma, Liliana Catan

examinând recursul declarat de reprezentantul Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, avocatul Grivneac Mihai,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunurilor imobile, intervenient principal Dîlchina Liudmila, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni și cererea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014

c o n s t a t ă

La data de 28 august 2008 Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunurilor imobile, intervenient principal Dîlchina

Liudmila, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni și Guvernul Republicii Moldova.

În motivarea acțiunii a menționat că, la data de 04.02.1949 în satul Copanca a fost fondată Gospodăria Cinegetică, căreia, prin Hotărârea Sovietului Miniștrilor al R.S.S. Moldovenești nr. 111 din 04.02.1949, i-au fost transmise în gestiune terenuri pentru vânătoare, pe care au fost ridicate construcții. Ulterior, Consiliul Central al Societății Militare de Vânători a transmis toate bunurile aflate în proprietatea sa către Societatea de Vânători Militari a Forțelor Armate ale Republicii Moldova, înregistrată la 11.06.1993 cu nr. 200 la Ministerul Justiției.

Relevă că, în decembrie 2002, pe lângă Cancelaria Guvernului Republicii Moldova a fost fondată Întreprinderea Experimentală Silvocinegetică de Stat „Talmaza” cu sediul în satul Copanca, care în baza hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.1381 din 29.11.2004 a fost transferată din subordinea Cancelariei de Stat în subordinea Agenției de Stat pentru Silvicultură „Moldsilva”.

Menționează că, bunurile imobile cu numerele cadastrale 7616200.114.01, 7616200.114.02, 7616200.114.03, 7616200.114.04 deși sunt înregistrate la Primăria satului Copanca și incluse la evidența Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” ca mijloace fixe pentru care se achită impozite, acestea sunt înregistrate la O.C.T. Căușeni pe numele Întreprinderii Experimentale Silvocinegetice de Stat „Talmaza”, al cărui succesor este Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina”.

Consideră că, bunurile imobile nominalizate ilegal se află în proprietatea pârâtei, prin urmare solicită revendicarea acestora de la Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina”.

Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” a înaintat acțiune reconvențională împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile înregistrate la O.C.T. Căușeni sub numărul cadastral 7616200114, numărul de inventariere 133 ca proprietate a Întreprinderii Experimentale Silvocinegetice de Stat “Talmaza”.

În motivarea acțiunii reconvenționale a menționat că, potrivit hotărârii Guvernului nr. 1318 din 29.11.2004 și dispoziției Guvernului nr. 179-d din 02.12.2004, Întreprinderea Experimentală Silvocinegetică de Stat „Talmaza”, creată în temeiul hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 902 din 10.07.2002, a fost trecută din subordinea Cancelariei de Stat în subordinea Agenției de Stat pentru Silvicultură „Moldsilva”, ulterior potrivit ordinului Agenției de Stat pentru Silvicultură „Moldsilva” nr. 22-p din 09.02.2005, aceasta a fost lichidată, bunurile materiale aflate în proprietatea sa în temeiul actului de predare-primire din 25.03.2005 au fost recepționate de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură „Tighina”.

Afirmă că, bunurile imobile înregistrate la O.C.T. Căușeni la 29.07.2003 sub nr. cadastral 7616200114, număr de inventariere 133 ca proprietate a Întreprinderii Experimentale Silvocinegetice de Stat „Talmaza” nu sunt incluse în actul de predare-primire din 25.03.2005 și nu pot fi înregistrate la O.C.T. Căușeni ca proprietate a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina”. Dat fiind faptul că, bunurile imobile se află în posesia nelegitimă a Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, solicită recunoașterea dreptului de proprietate asupra acestora.

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 22 iunie 2009 s-a respins acțiunea inițială, s-a admis acțiunea reconvențională și s-a recunoscut dreptul de proprietate al Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” asupra bunurilor imobile înregistrate la data de 29.07.2003 la O.C.T. Căușeni cu numărul cadastral 766200144, numărul de inventariere 133 (vol.I, f.d. 149-151).

Prin decizia Curții de Apel Economice din 25 noiembrie 2009 s-a admis apelul declarat de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 22 iunie 2009 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, s-a obligat O.C.T. Căușeni să înregistreze bunurile imobile cu numărul cadastral 7616200144, numărul de inventariere 133 ca proprietate a Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” (vol. I, f.d.172-176).

Prin decizia Colegiului economic lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2010 s-a admis recursul declarat de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina”, s-a casat decizia Curții de Apel Economice din 25 noiembrie 2009 și hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție 22 iunie 2009 cu remiterea cauzei spre rejudecare în fond la Judecătoria Economică de Circumscripție în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 249-252).

Prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 13 februarie 2012 s-a respins acțiunea înaintată de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” și s-a recunoscut ultimei dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile înregistrate la data de 29.07.2003 la O.C.T. Căușeni cu numărul cadastral 766200144, numărul de inventariere 133 (vol.II, f.d. 36-38).

Prin decizia Curții de Apel Bender din 05 iulie 2012 s-a admis apelul declarat de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 13 februarie 2012 și s-a restituit pricina civilă spre rejudecare în prima instanță la Judecătoria Bender (vol. II, f.d. 99-101).

La data de 08 februarie 2013 Dîlchina Liudmila a înaintat în instanța de judecată cerere de admitere în calitate de intervenient principal, invocând dreptul său de proprietate asupra casei de locuit (conform planului cadastral litera ”G”) numărul cadastral 7616114.160.01.

În motivarea acțiunii sale, Dîlchina Liudmila a menționat că, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 457 din data de 25.02.1999 a procurat de la Societatea de Vânători Militari a Forțelor Armate ale Republicii Moldova casa de locuit (conform planului cadastral litera ”G”), acesta fiind înregistrat la O.C.T. Căușeni fiindu-i atribuit numărul cadastral 7616114.160.01.

Consideră că, O.C.T. Căușeni ilegal a înregistrat dreptul de proprietate a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” asupra bunului imobil ce-i aparține cu drept de proprietate și a solicitat obligarea O.C.T. Căușeni să radieze dreptul ultimei din Registrul bunurilor imobile.

Prin încheierea Judecătoriei Bender din 08 februarie 2013 Dîlchina Liudmila a fost atrasă în calitate de intervenient principal în procesul intentat la cererea de chemare în

judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunurilor imobile și acțiunea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate (vol. II, f.d. 198-199).

Prin încheierea Judecătoriei Bender din 17 iulie 2013 procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunului imobil, intervenient principal Dîlchina Liudmila și cererea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate s-a suspendat pînă la data rămînerii irevocabile a hotărîrii judecătorei Buiucani mun. Chișinău în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” și Dîlchina Liudmila împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la anularea pct. 3 din dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 112.d din 03.12.2002 și a compartimentului III din anexa la aceasta (vol. III, f.d. 51-53).

Prin încheierea Judecătoriei Bender din 01 aprilie 2014 s-a admis renunțul Liudmilei Dîlchina și Asociației Vânătorilor din Republica Moldova „Vulturul”. S-a încetat procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” și Dîlchina Liudmila împotriva Guvernului Republicii Moldova cu privire la anularea pct. 3 din dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 112.d din 03.12.2002 și a compartimentului III din anexa la aceasta (vol. III f.d. 89-90).

Prin încheierea Judecătoriei Bender din 20 mai 2014 s-a admis renunțul reprezentantului Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” la pretenția cu privire la revendicarea bunului imobil cu numărul cadastral 7616114.160.01 (conform planului cadastral litera ”G”), s-a admis renunțul reprezentantului Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” la pretenția cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral 7616114.160.01 (conform planului cadastral litera ”G”) și s-a încetat procesul în partea ce ține de revendicarea bunului imobil cu numărul cadastral 7616114.160.01 și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral 7616114.160.01 (vol. III, f.d. 184-185).

La data de 10 iunie 2014 reprezentantul Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, avocatul Grivneac Mihai și-a concretizat pretențiile solicitînd repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, respingerea acțiunii reconvenționale, revendicarea imobilelor aflate în proprietatea nelegitimă a Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” înregistrate la O.C.T. Căușeni cu numerele cadastrale 7616200.114.01, 7616200.114.02, 7616200.114.03, 7616200.114.04 și celelalte construcții indicate în anexa la îndreptare la Primărie, decizia Primăriei nr. 10/3 din 07.10.1998, adeverința de înregistrare în drept de proprietate din 20.11.1998 și în pașaportul tehnic nr. 123 din 20.11.1998 (fără imobilul cu lit. “G”), obligarea O.C.T. Căușeni să înregistreze imobilele în litigiu pe numele Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, compensarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat pentru prima instanță în mărime de 270 lei, taxa de stat pentru instanța de apel în mărime de 2250 lei, cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 15000 lei, cheltuieli de

transport în mărime de 5190,75 lei, cheltuieli legate de înștiințarea participanților în mărime de 387,91 lei, în total suma de 23098,66 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Bender din 24 iunie 2014 s-au respins ca neîntemeiate cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” și cererea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” (vol. III f.d. 197-201).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de apel înaintată de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bender din 24 iunie 2014 (vol. III, f.d. 241-247).

La data de 29 decembrie 2014 reprezentantul Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, avocatul Grivneac Mihai a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanțe de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie obligat O.C.T. Căușeni să înregistreze dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile litigioase.

În motivarea recursului invocat că, concluziile primei instanței și instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. De asemenea menționează că, au fost încălcate prevederile art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă deoarece judecătorul-raportor pe cauza dată - Maria Moraru a participat anterior la examinarea acestei pricini în 2009.

Consideră că, i-a fost încălcat dreptul de proprietate consfințit de Constituția Republicii Moldova or, potrivit materialelor cauzei bunurile imobile litigioase aparțineau cu drept de proprietate Societății de Vânători Militari a Forțelor Armate ale Republicii Moldova, iar succesor fiind Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, avocatul Grivneac Mihai urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 400 alin. (3) lit. a) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural sunt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată de un judecător care nu era în drept să participe la examinarea ei.

Conform art. 49 alin.(2) din Codul de procedură civilă, judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în instanță de apel nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță, repetat, în instanță de apel și nici în instanța de recurs.

Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecând pricina în ordine de recurs, a constatat că aceste prevederi imperative ale normelor de drept procedural de către instanța de apel nu au fost respectate.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că, Curtea de Apel Economică la 25 noiembrie 2009 a judecat pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunurilor imobile, și cererea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni și Primăria satului Copanca în ordine de apel, în componența judecătorilor Moraru Maria, Harmaniuc Valeriu și Clim Eugeniu (vol. I, f.d. 172-176)

La 26 noiembrie 2014, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău în componența judecătorilor Popova Ludmila, Moraru Maria și Panov Ana a examinat cererea de apel declarată de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva hotărârii Judecătorei Bender din 24 iunie 2014 emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunurilor imobile, și cererea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni și Primăria satului Copanca (vol. III, f.d. 241-247).

În vederea stabilirii similitudinii pricinilor civile nominalizate supra Colegiul a analizat elementele acestuia și a constatat faptul că, obiectul acțiunii, temeiurile și subiecții raportului juridic procesual sunt identici. S-a identificat cu certitudine că, pricinile civile menționate au ca obiect în litigiu bunurile imobile situate în satul Copanca raionul Căușeni cu numărul cadastral 7616200114.01, 7616200114.02, 7616200114.03 și 7616200114.04, substituite ulterior cu numerele cadastrale 7616114161.01, 7616114161.02, 7616114161.03 și 7616114161.04, a căror revendicare se solicită de titularul acțiunii principale - Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” și în privința cărora titularul acțiunii reconvenționale - Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” invocă dreptul său de proprietate solicitând recunoașterea acestuia.

În această ordine de idei, instanța de recurs a constatat că, judecătorul Curții de Apel Chișinău - Moraru Maria contrar prevederilor art. 49 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a participat repetat la examinarea pricinii în ordine de apel. Norma legală citată instituie o prezumție absolută a lipsei de imparțialitate a judecătorului și declară ca fiind inadmisibilă participarea repetată a judecătorului la examinarea aceleiași cauze în privința căreia și-a expus anterior opinia, materializată în actul de dispoziție adoptat.

Cazul de incompatibilitate menționat influențează caracterul echitabil al procesului civil, iar în lumina jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, imparțialitatea instanței de judecată, în sensul art. 6 paragraf 1, este analizată atât sub aspect subiectiv cât și sub aspect obiectiv. Prin prisma demersului subiectiv, judecătorii sunt datori să se abțină să manifeste o părere preconcepută, iar prin prisma demersului obiectiv, judecătorul trebuie să ofere suficiente garanții pentru a exclude orice dubiu că ar putea acționa părtinitor într-un litigiu dedus judecății.

De asemenea Colegiul constată că, în cuprinsul deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014 se face referire la existența extrasului din registrul bunurilor imobile care atestă că dreptul de proprietate asupra bunurilor în litigiu cu numere cadastrale

7161141161.01, 7161141161.02, 7161141161.03 și 7161141161.04 aparține Î.S. Experimentale Silvocinegetice “Talmaza”, însă la materialele cauzei asemenea extras nu există, mai mult ca atât instanța de apel a depășit limitele obiectului acțiunii or, părțile în proces au înaintat pretențiile lor în privința bunurilor imobile cu numere cadastrale 7161141161.01, 7161141161.02, 7161141161.03 și 7161141161.04 care sunt distincte de cele examinate de instanța de apel.

Aceste încălcări ale normelor de drept procedural constituie temei de casare a hotărârii și se iau în considerare din oficiu de către instanța de recurs.

Dat fiind faptul că, instanța de apel a aplicat și a interpretat eronat normele de drept procedural la soluționarea pricinii, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată de Curtea de Apel Chișinău de un alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de reprezentantul Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul”, avocatul Grivneac Mihai.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” împotriva Întreprinderii de Stat pentru Silvicultură “Tighina” cu privire la revendicarea bunului imobil, intervenient principal Dîlchina Liudmila, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Căușeni și cererea reconvențională înaintată de Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură “Tighina” împotriva Asociației Vânătorilor din Republica Moldova “Vulturul” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma

Liliana Catan